

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ
СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

Предлог

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ РЕПУБЛИЧКОГ ОДБОРА СИНДИКАТА НАУКЕ СРБИЈЕ
ЗА ПЕРИОД АПРИЛ 2006. – АПРИЛ 2010.

Београд, април 2010. године

Активности Синдиката науке у периоду април 2060. – април 2010.

Синдикат науке у наведеном периоду деловао је у веома сложеним економским условима које карактеришу: пад индустријске производње, пад бруто домаћег производа, буџетски дефицит, висока стопа незапослености, висока стопа инфлације, дефицит у спољној трговини, велика неликвидност привредних субјеката, лоша приватизација и др. Ови, као и други, негативни економски трендови у значајнијој мери утицали су на материјални положај научноистраживачке делатности као и на материјални и социјални положај запослених у институтима у Србији. Сем овога посебно отежавајућа околност за рад Синдиката била је и чињеница да су се у овом периоду промениле три гарнитуре надлежног Министарства.

У оваквим економским условима захтеви Синдиката на већем издвајању средстава за науку и повећању зарада запослених били су тешко остварљиви. Због тога је стратегија Синдиката била да, у борби за бољи материјални и социјални положај, запослене у науци, по питању вредновања рада и зарада, изједначимо са запосленима у најсроднијој делатности, а то је високо образовање.

Обзиром да је наш рад био врло транспарентан и да смо све активности објављивали на нашој интернет страници, у овом извештају нећемо улазити у све детаље рада, већ ћемо се подсећања ради осврнути на нека најважнија питања, као што су:

1) Утврђивање текста и закључивање Посебног колективног уговора за институте чији је оснивач Република

Синдикат науке је сачинио прву верзију ПКУ и доставио Министарству. Скоро целу 2006.год представници Синдиката, представници министарства науке, финансија и рада и социјалне политике као и представници Заједнице института Србије, радили су на усаглашавању текста ПКУ. Главно полазиште Синдиката је било да се вредновање рада у науци односно зараде истраживача, по звањима, ангажованих на пројектима Министарства изједначе са радом односно са зарадама у високом образовању. У том смислу смо постигли договор са наведеним министарствима да се у ПКУ, у одређивању основице и коефицијената за обрачун и исплату зарада у науци, вежемо за основицу и коефицијенте из Уредбе у високом образовању.

Зашто је било важно да се закључи овај колективни уговор?

Од 2000.те па до закључивања овог ПКУ, наука није имала ниједан нормативни акт којим се ближе уређују права, обавезе и одговорности запослених из радног односа, права синдиката у заштити запослених као и међусобни односи послодаваца и синдиката у институтима. Ова питања су била препуштена институтима да их својим општим актима уређују, што се у пракси показало као

лоше решење. Последица оваквог стања је била таква да смо имали различиту и у великој мери запуштену нормативну делатност.

Закључивањем ПКУ, запосленима у научноистраживачкој делатности обезбеђена су једнака права из радног односа у односу на остале кориснике буџета. Применом овог уговора примања запослених у науци увећана су за 32% у односу на децембар 2005.год. Ово увећање је било по основу минулог рада који је урачунат у структуру зараде, а који су запослени у науци остварили после шест година. Из буџета је за ту намену издвојено око 4 милиона динара.

По чему се овај ПКУ разликује од других колективних уговора (просвета, култура, социјална заштита, управа и правосуђе и др.)?

У нашем ПКУ имали смо табеле послова односно сви послови били су разврстани у одређене групе и свака група имала је одређени коефицијент за сложеност рада.

ПКУ се примењивао до септембра 2007.год. Бивша министарка, Ана Пешикан, и њен кабинет нису поштовали и примењивали овај уговор. Из тих разлога, као и због нетачних и намерно погрешних информација које је министарка износила у јавност, 29. 11. 2007.год смо организовали једносатни штрајк упозорења, а 4. 12. 2007.год протест, када је наука први пут, за остваривање својих права, изашла на улицу. Наши захтеви су били:

- Смена министарке Ане Пешикан и чланова њеног кабинета. Разлози за смену су били њена неактивност и непредузимање одговарајућих мера, који су имали за последицу погоршање материјалног положаја запослених у институтима јер су њихове зараде заостајале за више од 30% у односу на високо образовање.
- Да се у 2007.год изврши изједначавање плата запослених у институтима са платама у високом образовању.
- Да у 2008.год висина плата у науци прати висину плата у високом образовању.
- Да се млади истраживачи ангажују на пројектима Министарства науке у складу са критеријумима утврђеним у конкурс за пројектни период 2006-2010.
- Да се што хитније распише конкурс за пројекте технолошког развоја који су каснили пет месеци
- Да се у 2008.год ДМТ повећају за 30%.

После бројних састанака, 7. децембра 2007.год постигли смо договор да:

- се институтима у децембру 2007.год једнократно исплати износ бруто средстава за научноистраживачки рад у износу од 250 милиона динара. Расподела ових средстава у институтима вршила се у складу са одлуком РО Синдиката науке
- се повећају ДМТ за 15%
- се у току 2008.год спроведе социјални програм који би био идентичан социјалном програму у другим јавним службама.

2) Социјални програм за решавање вишка запослених у институтима у 2006.год

На наше писано обраћање надлежнима у Влади Републике Србије да се изврши рационализација броја запослених у науци на начин како је то урађено за здравство, просвету и културу, Влада РС је на основу Програма за решавање вишка запослених у процесу рационализације, реструктурирања и припреме за приватизацију утврдила и преко Министарства науке доставила свим институтима социјални програм са варијантама отпремнине за добровољни раскид радног односа. Програм је био искључиво на добровољној основи. У једном броју института било је проблема, одређених нејасноћа и недоумица у спровођењу овог програма. Због тога смо 17. марта 2006.год са представницима Министарства за науку и Министарства рада, за директоре и председнике синдиката у институтима, организовали сатанак на коме су добили одговоре на сва спорна питања. Програм је реализован крајем 2006.год и према нашим информацијама је око 300 запослених на добровољној основи раскинуло радни однос уз обезбеђење одређене отпремнине.

3) Изједначавање цене рада и коефицијената запослених у институтима са запосленима у високом образовању

По формирању кабинета Министарства за науку и технолошки развој у садашњем саставу, на иницијативу Синдиката, 30. јула 2008.год. одржан је састанак у Министарству са државном секретарком, др Снежаном Пајовић. Представници Синдиката су др Пајовић информисали о стању у науци по питању зарада, ДМТ, услова рада у институтима и др. Наиме, представници Синдиката су указали на приоритетна питања у науци која треба решавати у овој и наредним годинама. То су:

- изједначавање цене рада и коефицијената сложености послова у институтима са високим образовањем
- измене Закона о НИД-у
- утврђивање норматива и стандарда у складу са чланом 99 Закона о НИД-у
- примена Закона о безбедности и здрављу на раду у институтима
- реализација социјалног програма

По питању изједначавања рада добили смо уверавања да су у Министарству спремни да коефицијенте и цену рада у науци усагласе са високим образовањем. У вези социјалног програма договорили смо се да Синдикат анкетира запослене у институтима, како бисмо знали који је број заинтересованих за овај програм. Синдикат је у писаној форми доставио примедбе и предлоге на одредбе Закона о НИД-у за које смо сматрали да их треба изменити и другачије дефинисати. Државна секретарка је посебно нагласила да је неопходно што пре утврдити нормативе и стандарде из члана 99 Закона и да ће то бити приоритет у раду Министарства. У вези примене Закона о безбедности и здрављу на раду указали

смо на то да у великом броју института овај посао није завршен, а у неким није ни започет. Разлози за то су многобројни, али у највећем броју случајева то је недостатак новца за израду елабората и друге документације коју предвиђа Закон. Добили смо обећање да ће се Министарство заједно са институтима ангажовати на решавању овог проблема. Од свега обећаног само су изједначене зараде и донете су измене Закона о НИД-у.

4) Ангажовање Синдиката науке на изменама и допунама Закона о НИД

У нашим активностима и контактима са представницима синдикалних организација у институтима уочили смо одређене проблеме и дилеме у примени Закона о НИД-у, као и незакониту примену неких одредаба Закона, које су у једном, истина мањем броју, института довеле до озбиљне повреде права запослених. По нашем мишљењу, разлог томе није само самовоља директора, већ је проблем у непрецизности и недоречености одредаба Закона. Уочени проблеми односили су се углавном на законске одредбе којима се регулише избор директора института, састав и начин избора чланова научног већа, трајање звања и поступак реизбора, заснивање радног односа, плате помоћног особља и нормативи и стандарди за одређивање потребног броја помоћног особља у институтима. О сваком овом питању детаљно смо образложили наше мишљење и дали конкретне предлоге за измену и допуну Закона.

Увидом у Закон о изменама и допунама Закона о НИД-у, ова питања су у значајној мери побољшана, а чланови 99 и 100 Закона о НИД-у, који се односе на помоћно особље су избрисани.

Према Закону о буџету Републике Србије, зараде истраживача су биле на економској класификацији 424 – специјализоване услуге, што је довело до вишемесечног кашњења у њиховим исплатама у 2009-тој години, те је Синдикат науке ради разрешења овог проблема организовао састанак са тадашњим директором Управе за трезор и државном секретарком Министарства за науку, др Снежаном Пајовић. Као резултат тог састанка извршена је измена у Закону о буџету, тако што пројектно финансирање обухвата и исплату зарада истраживача у институтима који су ангажовани на пројектима.

5) Едукација чланства

У циљу оспособљавања представника синдиката ради квалитетније и ефикасније заштите права запослених, Синдикат науке је у извештајном периоду организовао семинаре на следеће теме:

"АКТИВНОСТИ СИНДИКАТА НА ЗАШТИТИ ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ У ИНСТИТУТИМА"

(Закон о раду, ПКУ, Колективни уговор код послодавца, Уговор о раду)

"СТРАТЕГИЈА КОЛЕКТИВНОГ ПРЕГОВАРАЊА И МИРНОГ РЕШАВАЊА КОЛЕКТИВНИХ РАДНИХ СПОРОВА"

"ПРОМЕНЕ СИНДИКАЛНОГ ОРГАНИЗОВАЊА И ДЕЛОВАЊА У ИЗМЕЊЕНИМ РАДНИМ И ТРЖИШНИМ УСЛОВИМА ПОСЛОВАЊА"

"ПРИМЕНА ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИМ ИНСТИТУТИМА"

6) Спортски сусрети Синдиката науке

У наведеном периоду Синдикат науке је за запослене у институтима организовао спортске сусрете и то:

- Први спортски сусрети су одржани од 17.-21. маја 2007.год у ОСК „Бердап“ Караташ – Кладово. У 13 дисциплина такмичило се 90 учесника.
- Други спортски сусрети су одржани од 5.-9. јуна 2008.год у ОСК „Бердап“ Караташ – Кладово. У 10 дисциплина такмичило се 105 учесника.
- Трећи спортски сусрети су одржани од 18.-22. јуна 2009.год у хотелу Оморика на Тари. У 12 дисциплина такмичило се 97 учесника.

7) Међународна сарадња

Синдикат науке Србије је августа 2003.год постао члан Светске конфедерације наставника (WCT). У оквиру рада те конфедерације, до 2007.год., представници Синдиката науке учествовали су у раду тематских радионица на задате теме. Члан РОС науке, др Љиљана Софронић, је од 23.-24. априла 2007. учествовала у раду Паневропског комитета једнаких могућности, који је одржан у Кракову. Теме су биле: „Пензионе реформе и једнакост полова“ и „2007. – Европска година једнаких могућности за све“.

Јуна 2007. у Берлину је одржан Пети светски конгрес Интернационале образовања, када је на Генералној скупштини WCT донета одлука да се припоје Интернационали образовања. Испред Синдиката науке овом Конгресу је присуствовала др Ђурђица Јововић.

После одржаног Конгреса, Синдикат науке је постао члан два комитета Интернационале образовања: Стални комитет високог образовања и науке и Паневропски комитет једнаких права.

Марта 2008. у Дубровнику је одржана седница Сталног комитета високог образовања и науке, на тему: „Примена Болоњске декларације у земљама ЕУ“. Седници су присуствовали председница, др Ђурђица Јововић и заменик председника, др Мирослав Живић.

Септембра 2009. је одржана наредна седница овог Комитета у Стокхолму. Седници је присуствовала председница, др Ђурђица Јововић. Теме су биле: Положај истраживача и Евалуација петогодишње примене Болоњске декларације у земљама ЕУ.